

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж1 гп 1/2021
15.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, вршилац функције председника суда Драгомир Милојевић, у предмету предлагача АА ПР Аутопревозничка грађевинско трговинска радња ..., ул. ... бр. ..., кога заступа Татјана Раденовић, адвокат из ..., ул. ... бр. ..., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Привредног апелационог суда Р4 П 40/20 од 12.01.2021. године, донео је дана 15.03.2021. године

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба предлагача и потврђује решење Привредног апелационог суда Р4 П 40/20 од 12.01.2021. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев предлагача за накнаду трошкова поступка.

Образложење

Решењем Привредног апелационог суда Р4 П 40/20 од 12.01.2021. године одбијен је као неоснован приговор предлагача ради убрзавања поступка у предмету тог суда Пж 6068/19.

Против наведеног решења предлагач је, преко пуномоћника, благовремено изјавио жалбу из свих законом предвиђених разлога. Навео је да Привредни апелациони суд приликом доношења одлуке није правилно оценио све чиниоце који утичу на оцену дужине трајања поступка из члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, због чега је предложио да Врховни касациони суд усвоји жалбу, преиначи првостепено решење и утврди да му је повређено право на суђење у разумном року у поступку Привредног апелационог суда Пж 6068/19, те да му накнади трошкове поступка.

Одлучујући о жалби предлагача, на основу одредаба чл. 16, 18. и 20. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/15) и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 25/82... „Службени гласник РС“ бр. 106/15), Врховни касациони суд је испитао

побијано решење применом члана 387. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, са изменама) и закључио да жалба није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на коју другостепени суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда из тачке 12. истог члана, будући да је одлука јасна, образложена и непротивречна.

Из списка предмета Привредног апелационог суда Р4 П 40/20 утврђено је: да је поступак у предмету Привредног суда у Београду П 1063/18 инициран подношењем предлога за извршење извршног повериоца АА ПР Аутопревозничка грађевинско трговинска радња ... (овде предлагача) против Предузећа за транспорт и трговину „Lux trans“ ДОО Београд, као извршног дужника, ради наплате новчаног потраживања у укупном износу од 3.963.396,00 динара. Привредни суд у Београду је донео решење о извршењу ИИв 5930/17 од 13.10.2017. године којим је одређено предложено извршење. Након изјављивања приговора наведено решење је стављено ван снаге решењем Привредног суда у Београду Ипв Ив 1783/17 од 18.12.2017. године и поступак је даље настављен пред парничним одељењем истог суда. У парничном поступку током 2018. и 2019. године заказано је девет рочишта за главну расправу, од којих је одржано 6, те је након изведеног доказа вештачењем донета пресуда 29 П 1063/18 од 11.09.2019. године којом је усвојен тужбени захтев тужиоца (овде предлагача) и обавезан тужени Предузеће за транспорт и трговину „Lux trans“ ДОО Београд да тужиоцу исплати тражени износ, са припадајућом законском затезном каматом. Против наведене пресуде тужени је изјавио жалбу па су списи предмета достављени Привредном апелационом суду 21.12.2020. године и заведени под бројем Пж 6068/19. Према изјашњењу поступајућег судије предмет по пријему у суд није означен као хитан, нити као старији од пет година и још увек није решен.

Према члану 32. став 1. Устава Републике Србије, свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Чланом 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да се при одлучивању о правним средствима којим се штити право на суђење у разумном року уважавају све околности предметног суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значаја предмета суђења или истраге по странку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

Разумна дужина судског поступка представља оптимално време да се одлучи о праву странке које је спорно, да би се неизвесност отклонила, а странка добила сазнање да ли јој спорно право припада или не, чиме се обезбеђује и правна сигурност странака. Међутим, оптимално потребно време за окончање поступка је релативна категорија, која се процењује у сваком конкретном случају на основу околности које се тичу сложености чињеничних и правних питања у судском поступку, понашања подносиоца

приговора за заштиту права на суђење у разумном року, поступања суда, природе захтева, односно значаја предмета спора за подносиоца приговора.

Оцењујући чињенице и околности од значаја за доношење одлуке, сложеност чињеничних и правних питања у предмету Привредног апелационог суда Пж 6068/19, понашање странака у поступку, поступање суда који води поступак, као и природу захтева, односно значај предмета спора за подносиоца, као и остале чиниоце који утичу на оцену дужине трајања поступка, у смислу члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, Врховни касациони суд налази да је правилно поступио судија Привредног апелационог суда када је одбио приговор предлагача ради убрзања поступка у предмету тог суда Пж 6068/19. Наиме, од иницирања поступка (13.10.2017. године) до доношења првостепене пресуде (11.09.2019. године) протекао је период од непуне две године, а поступак пред другостепеним судом траје од 21.12.2020. године, па се не може говорити о неразумно дугом трајању поступка и неделотворном поступању суда.

Време трајања поступка је битно мерило за примену стандарда заштите права на суђење у разумном року. Европски суд за људска права је кроз своју праксу оквирно утврдио време трајања суђења у различитим инстанцама. У пресуди *Donadje v. Francuske*, од 07.02.2006. године, став 46, тај суд је изразио мишљење да је у границама разумног рока двостепени судски поступак који траје до пет година. У вези изнетог, Врховни касациони суд сматра да је ЕСЈП кроз своју праксу одредио оквирни рок трајања судског поступка, чија примена није „аутоматска“ већ зависи од околности појединачног случаја. У конкретном случају, поступак у два степена, почев од подношења иницијалног акта до изјављивања приговора ради убрзања поступка, траје укупно три године и два месеца. Имајући у виду дужину трајања поступка, као и друга законом приписана мерила (предмет и сложеност суђења, значај суђења за предлагача, његово понашање и поступање судова), Врховни касациони суд налази да предлагачу није повређено право на суђење у разумном року.

Неоснован је жалбени навод да је побијано решење незаконито јер није донето у складу са одредбама Закона о заштити права на суђење у разумном року, будући да се у конкретном случају не ради о хитном предмету по коме се прекоредно поступа, при чему је Судским пословником предвиђена обавеза решавања предмета по редоследу пријема.

Поред наведеног, Врховни касациони суд истиче да приговор ради убрзавања поступка, као једно од средстава којима се штити право на суђење у разумном року, има првенствено превентивно дејство јер служи убрзању поступка, а затим може имати и компензаторно дејство. Предлагач ни у приговору нити у жалби није захтевао предузимање процесних радњи којима би био делотворно убрзан поступак, већ је тражио само утврђење повреде права на суђење у разумном року чиме се искључиво стварају предуслови за компензаторно дејство приговора и жалбе (новчано обештећење), а што није и не сме бити њихов основни и једини циљ.

Са изложеног, применом одредбе члана 18. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је одбио и захтев предлагача за накнаду трошкова поступка применом одредбе члана 153. став 1. Закона о парничном поступку у вези са

чланом 30. Закона о ванпарничном поступку, имајући у виду да предлагач није успео у поступку по жалби, због чега је одлучено као у ставу другом диспозитива.

**В.ф. председника суда
Драгомир Милојевић, с.р.**

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења није дозвољена жалба
у смислу члана 21. Закона о заштити права
на суђење у разумном року

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић